

25 lat

największych w Polsce spotkań projektantów, rzeczoznawców, instalatorów i konserwatorów systemów sygnalizacji pożarowej (Część 1)

mgr inż. Mariusz Radoszewski

Nie tak dawno temu odbyły się 20. Ogólnopolskie Warsztaty Systemy Sygnalizacji Pożarowej, a już w tym roku odbędzie się ich 25. edycja. I choć minęło dopiero pięć lat, obfitowały one w wiele niezwykle ważnych wydarzeń mających ogromny wpływ na rozwój firmy Polon-Alfa

Geneza warsztatów

W latach osiemdziesiątych ubiegłego wieku usługi związane z projektowaniem, instalowaniem i konserwacją instalacji sygnalizacji pożarowej świadczyły głównie Przedsiębiorstwa Handlowo-Techniczne Sprzętu Pożarniczego i Ochronnego „Supon”. Nasz kraj był podzielony na dwanaście obszarów obsługiwanych przez 12 przedsiębiorstw należących do zjednoczenia Supon, mających siedziby w największych polskich miastach. Zjednoczenie prowadziło negocjacje z producentami i dostawcami wyrobów, którymi handlowało, np. sprzętu

ochronnego BHP, gaśnic, a także urządzeń sygnalizacji pożarowej. Jego działalność objęła także np. podjęcie próby opracowania jednolitych wytycznych projektowania, wykonawstwa, odbioru i konserwacji instalacji i urządzeń SAP. Pierwszy taki materiał powstał w już 1984 roku.

Podobną działalność, ale tylko w odniesieniu do systemów sygnalizacji pożarowej, prowadziło także zjednoczenie Polon dla swoich siedmiu zakładów.

Zjednoczenie Supon zapraszało co roku przedstawicieli ówczesnych krajowych producentów urządzeń sygnalizacji pożarowej – firm Polon i Telfa z Bydgoszczy – na coroczne spotkania projektantów i instalatorów celem omówienia bieżących problemów związanych z sygnalizacją pożarową oraz wysłuchania informacji na temat nowych urządzeń. W wyniku przemian społeczno-gospodarczych zjednoczenia Supon i Polon zostały rozwiązane, a wywodzące się z nich zakłady zaczęły się usamodzielniać. Niektóre z nich postanowiły się sprywatyzować, część nie miała pomysłu na funkcjonowanie w nowych warunkach i ogłosiła upadłość. Zwolnieni z nich lub odchodzący z branży specjaliści zaczęli zakładać własne firmy. Na polski rynek zaczęło napływać coraz więcej sprzętu z importu, więc krajowi producenci poczuli się zagrożeni konkurencją.

Wtedy właśnie w bydgoskim Polonie narodził się pomysł przejęcia roli organizatora corocznych spotkań firm instalujących i konserwujących, a przy okazji wypromowania wdrażanych nowości z zakresu sygnalizacji pożarowej. Na przełomie lat osiemdziesiątych i dziewięćdziesiątych kilka takich spotkań odbyło się w Ośrodku Wypoczynkowym firmy Polon-Alfa w Sokolu-Kuźnicy nad Zalewem Koronowskim. Na spotkania te zaproszeni byli także przedstawiciele drugiego producenta z Bydgoszczy – firmy Telfa.

Narodziny Ogólnopolskich Warsztatów „Zacisze”

Warunki w ośrodku w Sokolu-Kuźnicy niestety nie były najlepiej dostosowane do trzydniowych spotkań. Nieduża liczba miejsc noclegowych, dość spartańskie warunki, brak funkcjonującej kuchni oraz niewielka salka konferencyjna ograniczały liczbę uczestników do jednego z każdej firmy. Chętnych niestająco przybywało, dlatego kierownictwo firmy Polon-Alfa podjęło decyzję o przeniesieniu spotkań do leżącego także nad Zalewem Koronowskim Ośrodka Doskonalenia Kadry Służby Więziennej „Zacisze” w Suchej koło Klonowa. Pierwsze spotkanie w nowym miejscu – pod nazwą *Ogólnopolskie Spotkanie Instalatorów Sygnalizacji Pożarowej* – odbyło się na początku października 1993 roku. Uczestniczyło w nim 107 osób z 67 firm z całej Polski. Z roku na rok liczba uczestników systematycznie wzrastała. Czwarte z kolei spotkanie, w 1996 roku, miało nową nazwę – *Ogólnopolskie Warsztaty Systemy Sygnalizacji Pożarowej „Zacisze”*. Spotkania o tej nazwie odbywały się aż do 2009 roku. Każde warsztaty były poświęcone innemu tematowi wiodącemu, a zbiory referatów wygłoszonych przez specjalistów były publikowane w broszurze, którą otrzymywał każdy uczestnik. W odbywających się w ośrodku Zacisze warsztatach uczestniczyło blisko 180 osób z branży zabezpieczeń przeciwpożarowych z całej Polski.

Początkowo warsztaty odbywały się wczesną jesienią, na przełomie września i października, natomiast od 1997 r., na prośbę uczestników, zostały przeniesione na pierwszą połowę

1993

1995

1995

1998

2002

CDN

czerwca. Mimo iż w pierwszych dniach października bywało nieraz chłodno, zawsze – czy to jesienią, czy wiosną – piękna sceneria Borów Tucholskich i Zalewu Koronowskiego przyczyniała się do niepowtarzalnej atmosfery spotkań i wywierała niezatarte wrażenia estetyczne.

W związku z modernizacją bazy lokalowej, a tym samym polepszeniem warunków pobytowych w Zaciszu, zmniejszeniu uległa liczba miejsc noclegowych. I choć Zacisze miało

skich warsztatów sprawiła, że chęć uczestnictwa w imprezie zaczęli zgłaszać wszyscy zainteresowani zagadnieniami dotyczącymi ochrony przeciwpożarowej, m.in. rzeczoznawcy ds. ochrony przeciwpożarowej. Ograniczona liczba miejsc noclegowych w Zaciszu spowodowała, że byliśmy zmuszeni wprowadzić weryfikację uczestników. Informacje o warsztatach były wysyłane tylko do firm aktywnie z nami współpracujących, do większych odbiorców urządzeń oraz do tych, którzy posia-

Fot. 1. Zbiory referatów z lat 1996–2016

swój niepodważalny urok i unikalną atmosferę (którą do dzisiaj wspominają najstarsi bywalcy), musieliśmy podjąć trudną decyzję o zmianie miejsca organizowania warsztatów. Od 2010 roku imprezy są organizowane w atrakcyjnych hotelach i ośrodkach wypoczynkowo-rekreacyjnych na terenie całego kraju.

Uczestników warsztatów gościła m.in. Dolina Charlotty, hotele Molo i Magellan nad Zalewem Sulejowskim, a przez ostatnie trzy lata GrandHotel Tiffi w Iławie. Zmiana miejsca przyniosła również zmianę nazwy spotkań na *Ogólnopolskie Warsztaty „Sygnalizacja i Automatyka Pożarowa SAP”*. W tym roku, z okazji 25-lecia naszych spotkań, zaprosiliśmy naszych przyjaciół na Zamek Biskupi w Janowie Podlaskim. Mamy nadzieję, że to wyjątkowe miejsce będzie sprzyjać świętowaniu tego pięknego jubileuszu.

Uczestnicy warsztatów

Początkowo uczestnikami warsztatów byli głównie przedstawiciele firm zakładających i konserwujących instalacje sygnalizacji pożarowej. Z biegiem czasu zaczęło w nich uczestniczyć coraz więcej projektantów instalacji, gdyż firmy usługowe z tej branży rozrastały się i zaczęły kształcić własnych projektantów. Przyjeżdżało wielu właścicieli firm, które świadczyły pełny zakres usług związanych z instalacjami sygnalizacji pożarowej, łącznie z dystrybucją. Wysoka ranga corocznych ogólnopol-

dali autoryzację firmy Polon-Alfa. Zaczęli w nich uczestniczyć również zagraniczni dystrybutorzy naszych urządzeń. Z perspektywy czasu można zauważyć, że w warsztatach uczestniczy już kolejne (młodsze) pokolenie instalatorów i projektantów systemów sygnalizacji pożarowej. Wysoki poziom merytoryczny sprawił, że właściciele firm zaczęli chętnie zabierać ze sobą specjalistów pracujących w ich firmach.

Tematy przewodnie warsztatów i publikacje zbiorów referatów

Na spotkaniach w pierwszych latach omawiano przede wszystkim problemy związane z dystrybucją (w owych czasach brak towarów na rynku ciągle jeszcze były normą) oraz nowe wdrożenia urządzeń do sygnalizacji pożarowej, przedstawiając ich parametry i funkcje. Traktowano to jako swego rodzaju szkolenia w tym zakresie.

Począwszy od 1996 roku każde spotkanie było poświęcone wybranemu tematowi przewodniemu, w ramach którego referenci starali się możliwie dogłębnie przedstawić dane zagadnienie. Tematyka wynikała z aktualnych zainteresowań środowiska oraz potrzeby pogłębienia wiedzy w określonym zakresie. Obejmowała ona wszystkie dziedziny szeroko rozumianej działalności w zakresie wykrywania pożaru, sygnalizacji i alarmowania oraz sterowania urządzeniami zabezpieczającymi, czyli tzw. automatykę pożarową.

W 2016 roku po raz pierwszy pojawiły się również panele dyskusyjne, które umożliwiły swobodną, otwartą dyskusję w nieco mniejszym gronie.

Referaty drukowane w postaci broszur otrzymywali wszyscy uczestnicy warsztatów, a pozostałe egzemplarze były dostarczane przede wszystkim do bibliotek szkół pożarniczych – w tym do Szkoły Głównej Służby Pożarniczej – oraz rozprowadzane wśród aktywnych projektantów i rzeczoznawców.

W roku 1999 wydano dodatkowo broszurę z tłumaczenia-

Fot. 2. Centrala sygnalizacji pożarowej CSP-35 z przystawką PCSP-35

mi projektu normy prEN 54-14 *Systemy sygnalizacji pożarowej – Wytyczne planowania, projektowania, instalowania, odbioru, użytkowania i serwisu* oraz wytycznych VdS 2496 *Sterowanie i uruchamianie stałych urządzeń gaśniczych*, które miały stanowić punkt wyjścia do opracowania polskich norm.

W 2002 roku, z okazji 10-lecia Warsztatów Zacisze, oprócz broszury na temat główny wydano dodatkowo dwie inne broszury – jedną zatytułowaną *Projektowanie instalacji SAP* a drugą z wybranymi referatami z 10 lat warsztatów w Zaciszu.

I choć broszury z materiałami zaczęto wydawać dopiero

Fot. 3. Jonizacyjna czujka dymu DIO-32A-2

w 1996 r., w sumie – w ciągu 25 lat warsztatów – i tak wydano 25 tomów materiałów. Stały się one ogromną skarbnicą fachowej wiedzy dla projektantów i instalatorów instalacji sygnalizacji i automatyki pożarowej. Należy zaznaczyć, że w wielu przypadkach materiały z warsztatów były jedynym źródłem fachowej literatury w tamtych czasach i były poszukiwane przez specjalistów z branży zabezpieczeń przeciwpożarowych.

Warto również wspomnieć, że w wydanych w 2011 roku *Wytycznych projektowania instalacji sygnalizacji pożarowej SITP WP-02:2010* w dużej mierze wykorzystano wiedzę przekazaną właśnie podczas warsztatów.

Prezentacja nowych opracowań firmy Polon-Alfa

Podczas każdego warsztatów przedstawiciele działu rozwoju lub działu marketingu firmy Polon-Alfa prezentowali nowe,

przygotowane do wdrożenia lub ostatnio wdrożone urządzenia do systemów sygnalizacji pożarowej. Zwykle jednak prezentowano nowe urządzenia z wyprzedzeniem rocznym lub dwuletnim, gdy trwała ich obowiązkowa certyfikacja, aby w chwili uzyskania certyfikatu i uruchomienia produkcji zainteresowani mieli pełną informację o nowym produkcie.

Do początku lat dziewięćdziesiątych ubiegłego wieku w stałej produkcji firmy Polon-Alfa znajdowały się czujki szeregu 30 do central TELSAP 3 produkowanych w bydgoskich zakładach Telfa. Był to system konwencjonalny, eksportowany również do ZSRR.

Na pierwszym spotkaniu w Zaciszu w 1993 roku zaprezentowano nową konwencjonalną centralę sygnalizacji pożarowej CSP-35 wyprodukowaną w zakładzie Polon-Alfa. Był to przełom – Polon-Alfa stał się drugim w kraju producentem central sygnalizacji pożarowej. Przedstawiono także gniazdo adresowalne G-3AD współpracujące z czujkami szeregu 30 do pierwszej centrali adresowalnej TELSAP 2000 produkowanej w zakładach Telfa.

Fot. 4. Adresowalna centrala sygnalizacji pożarowej CSP-38 systemu ALFA 3800

Nowości pokazane w 1994 roku to nowa centrala adresowalna systemu monologowego CSP-35A i gniazda adresowalne G-35A, w których można było instalować produkowane dotąd czujki szeregu 30.

Fot. 5. Adresowalna centrala sygnalizacji pożarowej CSP-T2104 systemu TELSAP 2100

Rok 1995 przyniósł duże zmiany. W połowie roku firma Polon-Alfa stała się spółką pracowniczą, a jednocześnie amerykański koncern AT&T, który od trzech lat był właścicielem spółki Telfa, postanowił skoncentrować się wyłącznie na produkcji systemów telekomunikacyjnych i zrezygnował z produkcji systemów sygnalizacji pożarowej. Wykorzystał to Polon-Alfa. Przejął produkcję central adresowalnych TELSAP 2000 i osprzętu współpracującego oraz zobowiązał się w umowie dotyczącej przekazania do zagwarantowania obsługi

serwisowej i części zamiennych do znajdujących się w eksploatacji central TELSAP 3. Jednocześnie Polon-Alfa przejął z zakładów Telfa zespół konstruktorów, a także handlowców i marketingowców zajmujących się sygnalizacją pożarową, co doprowadziło do powstania prężnego zaplecza rozwojowego systemów sygnalizacji pożarowej.

Fot. 6. Optyczna czujka dymu DOR-2193

Na jesiennych warsztatach w 1995 roku zaprezentowano centrale rozszerzające system konwencjonalny o centrale CSP-36 dla małych obiektów i CSP-36/OT dla obiektów telekomunikacyjnych.

Rok 1996 przyniósł znaczny skok jakościowy. Podczas warsztatów zaprezentowano nowy adresowalny system dialogowy TELSAP 2100 z centralą CSP-T2104 i nowymi czujkami szeregu 2193 w gniazdach G-90, który powstał na bazie zmodernizowanej centrali systemu TELSAP 2000. Po raz pierwszy pokazano centralę adresowalną CSP-38 z monologową komunikacją z czujkami szeregu 30 w gniazdach G-38A (system ALFA 3800). Ponadto zademonstrowano współpracujący z centralami konwencjonalnymi CSP-35 i CSP-36 zestaw do sterowania gaszeniem ZSG-35 składający się z pakietu instalowanego w centrali i połączonego z nim zewnętrznego bloku z wyjściami sterującymi i kontrolnymi.

Podczas warsztatów w 1997 roku firma Polon-Alfa zaprezentowała kompletny już, po certyfikacji, adresowalny system monologowy ALFA 3800 do średnich obiektów – centralę adresowalną CSP-38 oraz gniazda adresowalne zwykle G-38A i zawierające izolator zwarć G-38AI do czujek szeregu 30.

W roku 1998 pokazano pierwszą z central konwencjonalnych systemu IGNIS 1000 – dwuliniową centralę IGNIS 1020. Centrale systemu IGNIS 1000 miały zastąpić centrale CSP-35 i CSP-36.

Prezentacja w roku 1999 obejmowała już dwie nowe centrale konwencjonalne – IGNIS 1020 i ośmioliniową IGNIS 1080. Pokazano też nową liniową czujkę dymu DOP-40 mającą odbiornik podczerwieni zintegrowany z nadajnikiem – w odróżnieniu od dotychczasowej czujki DOP-35 złożonej z osobnego nadajnika i osobnego odbiornika. Próby w testach pożarowych wykazały bardzo dużą przydatność tej czujki w całym zakresie pożarów testowych.

W roku 2000 został zapowiedziany nowy interaktywny system POLON 4000 z pierwszą centralą POLON 4800, która docelowo zastąpiła centralę TELSAP 2100. Pokazano również nową czujkę konwencjonalną szeregu 40 – optyczną czujkę dymu DOR-40 w nowym gnieździe G-40.

Koniec wieku nie oznaczał jednak końca organizowania warsztatów.

Dalsza część artykułu, opisująca wydarzenia z następnych lat, zostanie zamieszczona w kolejnym numerze *Zabezpieczeń*.

mgr inż. Mariusz Radoszewski
Polon-Alfa

Fot. 7. Centrale UCS

Fot. 8. Centrale 6000